

DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT

Hordaland fylkeskommune
Postboks 7900
5020 BERGEN

Deres ref
2016/9963-14

Vår ref
17/12-

Dato
04.07.2017

Ruteløyve for privat ferjedrift - Sunnhordland Ferjereferi A/S

Samferdselsdepartementet viser til brevet sendt departementet 5. april 2017 frå Hordaland Fylkeskommune. Saka gjeld ein søknad frå Sunnhordland Ferjereferi A/S u/s (SFUS) om ruteløyve for privat ferjedrift mellom Sunde i Kvinnherad kommune og Jektevik i Stord kommune.

I brevet reiser fylkeskommunen spørsmål om tolking av føresegnene om behovsprøvd løyve for persontransport med fartøy i rute i yrkestransportlova. Som fylkeskommunen viser til i brevet, har departementet gitt ei fråsegn om liknande spørsmål i brev av 27.5.2015 til Forsand kommune. Etter departementets vurdering gjeld vurderingane som er gitt i dette brevet, men vi vil i den vidare utdjupeinga søke å klargjere reglane som gjeld på dette området ytterlegare, slik at fylkeskommunen får den rettleiinga som trengst for å handsame saka ferdig.

Dei nærare vilkåra for såkalla behovsprøvd løyve for persontransport med fartøy i rute går fram av yrkestransportlova § 7. Det heiter her at den som mot vederlag vil drive persontransport i rute med luftputefartøy eller med anna fartøy over 8 meter lengde tilsvarande 4 bruttotonn, må ha ruteløyve. Ved tildelinga av løyve gjeld § 4 andre ledd bokstav b) og c) og § 6 andre ledd tilsvarande. Løyveordninga er vidare regulert av forskrift 26.3.2003 nr. 401 om yrkestransport med motorvogn og fartøy (yrkestransportforskriften), som i §§ 3-5 gir nærare føresegner om løyvemyndigheita, generelle vilkår for å kunne få løyve, nærare vilkår for tildeling av løyve, mv.

Ved sida av reglane om ruteløyve for fartøy etter yrkestransportlova med forskrift, gjeld lov 4.12.1992 nr. 121 om fri utveksling av tenesteytelser innan sjøtransport. Lova gjennomfører rådsforordning 4055/86, som blei endra ved rådsforordning 3573/90, og vedlegg XIII nr. 53a (forordning 3577/92). I følge lova § 1. 1) gjeld det ei *fri utveksling av tenesteyting innan*

sjøtransport mellom og i statar som er tilslutta Det europeiske og økonomiske samarbeidsområde, og mellom statar som er tilslutta Det europeiske og økonomiske samarbeidsområde og tredjeland. Gjennom føresegna i lova § 1. 2) gjeld rådsforordning nr. 4055/86 (endra ved forordning nr. 3573/90) som norsk lov, med dei presiseringane og avgrensingane som følgjer av vedlegg XIII, protokoll 1 til avtala og avtala elles. Etter forordning nr. 4055/86 artikkel 1 skal statsborgarane til avtalepartane ha adgang til å yte sjøtransporttenester innanfor EØS-området. Som sjøtransporttenester reknast mellom anna transport innan dei kontraherande partar som er sjøtransport av passasjerar eller last mellom ein kontraherande part si hamn og ein annan kontraherande part si hamn eller installasjonar utanfor kysten, dersom tenestene blir ytt mot vederlag.

I tråd med dette gjeld det ein rett å yte sjøtransporttenester både i Noreg og mellom Noreg og andre EØS-statar og tredjestatar. Slik denne retten er utforma, skal det etter departementet si vurdering *særs mykje til* for å kunne gi eit selskap som søker om løyve til rutetransport av passasjerar avslag, dersom selskapet oppfyller vilkåra gitt i yrkestransportlova § 4 andre ledd bokstav b) og c) - dvs. krava til god vandel og økonomisk evne. Vurderingar i handsaminga av ein løyvesøknad som innskrenkar rettane etter lova om sjøtransporttenester ut over dei krava som er sette i yrkestransportlova § 4 andre ledd bokstav b) og c) og § 6 andre ledd, vil etter departementet si vurdering kunne føre til at Noreg kan bli stevna for brot på EØS-avtala. Så lenge ferjesambandet ikkje blir lyst ut ved konkurranse etter yrkestransportlova § 8 og skal driftast utan tilskot frå offentlege myndigheiter, er det etter departementets vurdering ikkje relevant å leggje vekt på omsyna i tilknytning til etableringa av Halsnøysambandet og omlegginga av ferjesambanda i området.

Etter yrkestransportlova § 13 (2) er det fylkeskommunen som fattar avgjerda om tildeling av løyve til rutetransport på samband innanfor fylket, og det er såleis fylket som må utføre den konkrete vurderinga av søknaden. Etter yrkestransportforskrifta § 22 er fylkestinget klageinstans for vedtak som er fatta av fylkeskommunen med heimel i yrkestransportlova.

Etter opplysingane som er lagt fram for departementet, reiser også saka som er til handsaming i fylkeskommunen, spørsmål knytt til bruken av ferjekaier. Etter veglova er offentlege ferjekaier ein del av det offentlege vegnettet, sjå lova § 1. Veglova omhandlar og gir reglar om planlegging, bygging vedlikehald og drift av offentlege og private vegar, som etter formålet med lova skal vere å tryggje at trafikken på vegane kan gå på eit vis som trafikantane og samfunnet til ei kvar tid kan vere tente med, jf. lova § 1a. Det er ei overordna målsetting for vegstyresmaktene etter veglova § 1a å skape størst mogleg trygg og god avvikling av trafikken og ta omsyn til grannane, eit godt miljø og andre samfunnsinteresser elles. Etter veglovgivninga gjeld det som utgangspunkt eit prinsipp om at dei offentlege vegane skal vere opne for allmenn ferdsel – vegar som ikkje er opne for allmenn ferdsel, skal bli omklassifisert eller lagt ned etter føresegnene i lovas kapittel 1. Myndigheitene kan såleis ikkje nekte private og næringsdrivande ferdsel på dei offentlege vegane med mindre det ligg føre eit særskilt grunnlag.

Den nærare tilgangen til hamner (herunder ferjekaier) med fartøy er regulert av havne- og farvannslova. Lovas formål er i følge § 1 å leggje til rette for god framkomst, trygg ferdsel og

forsvarleg bruk og forvaltning av farvatnet i samsvar med allmenne omsyn og omsynet til fiskeria og andre næringar. Lova skal vidare leggje til rette for effektiv og sikker hamneverksemd som ledd i sjøtransport og kombinerte transportar og dessutan for effektiv og konkurransedyktig sjøtransport av personar og gods innanfor nasjonale og internasjonale transportnettverk. Som utgangspunkt for tilgangen til hamna seier havne- og farvannslova § 39 at eigarar og operatørar av hamner og hamneterminalar har plikt til å motta fartøy i det omfang plasstilløva tillét det og fartøyet ikkje er til *urimeleg* fortrengsel for eigarens behov for eigen bruk av hamna eller andre som er sikra rett til å bruke hamna. Dette inneber på den eine sida at ein ny brukar ikkje kan krevje utbygging av hamna for å få plass. På den andre sida inneber føresegna at hamneeigaren, og andre som allereie har avtale om anløp, må gjere tilpassingar i sin bruk av hamna som ikkje er urimelege for å gje plass til ein ny brukar. Eigarar og operatørar er i føresegna gitt rett til å fastsetje avgrensing av tilgangen til ei hamn av omsyn til tryggleiken, miljøet og fiskerinæringa. I følgje lova § 41 skal eigarar av hamner og hamneterminalar som har persontrafikk, syte for ei drift som tar i vare tryggleiken for liv og helse, og etter § 40 skal hamneeigarane sørge for at hamneanlegga blir drifta og haldne ved like slik at behova til brukarane blir dekte på ein sikker og effektiv måte. Kommunen er i § 42 gitt heimel til å gi reglar i forskrift om orden i og bruk av hamner når omsynet til effektiv og sikker hamneverksemd krev det.

Havne- og farvannslova regulerer ikkje nærare føresegner om plikt til å byggje ut hamner som følgje av auka etterspørsel om bruk av ei hamn. Eit slikt behov fell under virkeområdet til plan- og bygningslova og er ein del av ansvaret til planmyndigheitene å vurdere om skal bli tatt inn i dei ulike planane etter lova.

Myndigheita til å vurdere nærare om tilhøva ligg til rette for bruken av ferjekai etter havne- og farvannslova er lagt til eigaren av hamna det gjeld. Departementet er etter havne- og farvannslova § 12 klageinstans for enkeltvedtak som er fatta av kommunen eller som er fatta av andre etter myndigheit som er delegert frå kommunen. Departementet si mynde som klageinstans er delegert til Kystverket i forskrift 18. desember 2009 nr. 1710.

Med hilsen

Ola Brattegard (e.f.)
avdelingsdirektør

Kari Johanne Hjeltnes
seniorrådgjevar

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.